

OREIG

ANY I NUM. 5

OLOT-II-1932

PUBLICACIÓ MENSUAL D'ARTS, LITERATURA I POLÍTICA

SUMARI

FRONTIS: El Pintor F. Vayreda. Escultura de E. Monegal

En Recordança. A. de Bolós

AFORISTICA De Marginàlia Diversa. J. M.ª Junoy

Relacions d'Olot amb la història de Catalunya. F. Martí Albanell

LES ARTS. F. Vayreda. Informació.

LES LLETRES. Estances. Carles Riba

Les noves tendències de la lírica catalana. Carles Riba. J Bofill
i Ferro.

Projecte d'Acadèmia Catalana. A. Escclasans

LA POLITICA. Dos fets. El darrer moviment sedició.

Cal remarcar.

TORNAVEUS. El Centenari de Goethe.

GASETA LOCAL

Manufactures de Mantègues, Formatges i Nates
(BAIX PIRINEO)

QUALITAT SUPERIOR

**Demaneu els nostres productes, en els
principals establiments**

Per a la comanda de natilles adreçar-se al Passeig de Blay, 3.-OLOT

FONDA TARRÉS
DE

Francisco Tarrés

Carrer Clivillers, 27 - Telèfon 66 - OLOT

CALEFACCIÓ CENTRAL

Servei esmeradíssim

Ramón Sunyer

Joieria, Argenteria
i esmalts

BRILLANTS, PERLES
I PEDRERIA FINA

Corts Catalanes, 660 BARCELONA

FARMACIA I PERFUMERIA

d'en Josep M.ª Llac

Quimic Farmacèutic

Bonaire, 1; Nou de Sant Antoni, 2
Telèfon 23 OLOT

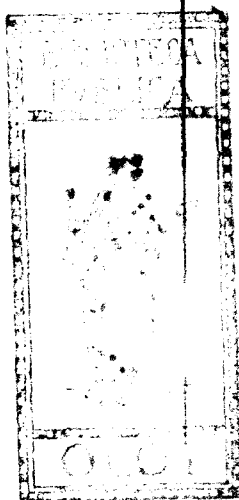
OREIG

ANY I NUM. 5

OLOT-II-1932

PUBLICACIÓ MENSUAL D'ARTS, LITERATURA I POLÍTICA

MODERNA ESCULTURA CATALANA

E. MONEGAL. - Retrat del pintor F. VAVREDA

EN RECORDANÇA

Com podria desoir la invitació al record d'en Francesc Vayreda, aquell qui l'estimava com un germà? La comunitat d'ideals i la comunitat de dolors ens agermanaren tant com la sang que dintre les venes dúiem. La seva mort truncà, a més de una vida plena de fecondes realitzacions, una època de la història d'Olot.

La història moderna d'Olot, que comença quan l'antiga vila sent fretura de personalitat, es un seguit d'afanys truncats per morts prematures. Olot no te sort. Tant bon punt comença a oferir-se la prometença de una personalitat guiadora, la mort la sega en flor. Moriren molt abans de terme Joaquim i Marian Vayreda, els que donaren el primer crit de la renovació o millor del desensonyament olotí, i que podien haver omplenat amb llur glòria artística una llarga època de la vida d'Olot. Morí al començar la seva pública actuació Francesc Fontfreda el més genuí intel·lectual al dia, nascut a Olot, esperit pont, capaç de comprensió i de crítica de l'esperit tradicional i de la corrent renovadora moderníssima, i capaç, adhuc d'obtenir-ne una síntesi en el plà de les realitzacions. Després d'una labor pertinaç d'autodidacte la mort esbarria els seus projectes tant amorosament cogitats.

A la flor de la vida moria Francesc Vayreda, lúcid rebrot d'aquells esperits. Home de talent i home ponderat, la realitat mateixa l'imposava com a element director i impulsor del moviment patriòtic i cultural a Olot. Amb la rialla al llavi, irradiant bon humor i simpatia, duia encesa, una mica recatada, la gran flama de l'ideal. Aquest ideal era amor a Catalunya, a la seva perfecció, a la seva llibertat. La seva visió de la realitat moderna el feia un home apte per a fer front a els esdeveniments que després del seu decés han vingut. La època en que la influència de Francesc Vayreda havia d'adquirir relléu dins d'Olot quedà truncada al passar éll d'aquesta vida. És molt possible que, de viure éll, Olot no hagués presentat l'aspecte caòtic que actualment presenta, almenys per els qui de lluny ens ho mirem.

Francesc Vayreda deixà tota la seva obra apenes començada. La seva comprensió i la seva serenitat i la seva fé, quedaren almenys com un exemple, que deuriem seguir tots aquells que estimin la ciutat llur, i pensin en dur a terme aquella obra tantes vegades abandonada i tantes vegades represa da donar-li una vida esperitual autòctona, no manllevada.

ANTONI DE BOLÓS

A FORÍSTICA

DEL LLIBRE MARGINALIA DIVERSA

Hi ha un idealisme terra a terra; hi ha un realisme amb ales. La bona qualitat del realisme depèn, en suma, de la idealitat de la seva matèria. La bona qualitat de l'idealisme depèn, a fi de comptes, del realisme del seu ideal. El veritable realista és un ferm idealista; el veritable idealista és un realista convençut.

Assenyalem - estèticament parlant - dos idealismes: el mal idealisme i el bon idealisme. El mal idealisme és aquell que no ha passat per la realitat. El bon idealisme és aquell que ha passat per la realitat - superant-la, però.

L'emulació - diu Voltaire en alguna banda - és una enveja decent. Podriem completar i fer extensiva aquesta reflexió a gairebé tots els vicis i defectes considerats com a principi o base de totes les qualitats o virtuts. Així, per exemple: el coratge és una ira decent; l'economia és una avarícia decent; la dignitat és una supèrbia decent, etc., etc. Conclusió? Tot, dins l'àrea de la humana relativitat, és un afer de dosificació; tot serveix un misteriós puut de contacte; tot és interseccional.

Un home vanitós és un home que s'escolta per fora; un home orgullós és un home que s'escolta per dins.

És de destjar, naturalment, que les bones persones estiguin de la banda del bé. És de desitjar, però, també, que hi estiguin les persones divertides. Una persona bona divertida val per dues bones persones.

Goethe deia que ell seria modest si els altres li ho permetessin. Hom podria dir, també, potser, que hom seria bo si els altres li'n deixessin ésser impunement.

El pitjor que li pot passar a una discussió - com a una ferida - és que es tanqui en fals. La sang no ens ha de fer por. L'enemic és el pus.

Malfiem-nos de les forces massa fortes; malfiem-nos de les gràcies massa gracioses.

J. M. JUNOY

Relacions d'Olot amb la Història de Catalunya

Conferència llegida per Mn. Frederic Martí Albanell en el Saló de Sessions de l'Ajuntament de la Ciutat, el dia 28 de desembre de 1931.

Si en alguna ocasió m'he trobat corprès i temorenc, l'acte d'aquesta vetlla m'el ve a recordar i fer reviure.

Per la vostra benevolença em trobo ocupant un sitial d'aquest veritable fogar de patriotisme i de cultura que tantes il·lustres personalitats i de gran relleu han honorat i enaltit amb llur presència en el decurs d'aquestes Conferències.

Mancat de forces i de mereixements sobretot, jo no m'hauria atrevit a parlar-vos si no hi haguessin hagut per entremig uns deures d'amistat i de companyonia. Preneu-ne la bona voluntat i perdoneu la meva gosadia.

En preparar-me per a complir aquest deure, totseguit se'm presentà un dubte: ¿de què parlaria que pogués interessar-vos i ser-vos plaent, per tal de correspondre en alguna manera a la confiança que m'haveu demostrat en elegir-me per ocupar aquest càrrec?

Vegeu: una amor ferventa a aquesta bella ciutat de la qual soc oriünd i una afició decidida als estudis històrics, m'incitaren a parlar-vos sobre les Relacions existents entre Olot i la història de Catalunya.

No ens hem de fer gaires il·lusions referents a l'antiguitat olotina. Tota cosa dita de l'existència i esplendor d'Olot abans del segle IX està poc fonamentada i per tant no la tenim com a certa sinó com a dubtosa, per ara. Així és que mon treball arrencarà des de l'existència de la Nacionalitat Catalana quan ja podem donar notes concretes i certes.

En l'any 872 el rei Carles el Calb de França otorgà certs drets a Racimir, Abat de S. Aniol d'Agujes en el lloc de Bas *qui dicitur Olotis*. En l'any 1116 el Bisbe de Girona, Berenguer, féu la consagració de l'església parroquial d'Olot que era un temple circuit per uns claustrs i estava al costat d'un cementiri de *trenta passes*. Aquests dos fets ens indiquen l'escassetat de població que hi havia, car pel primer sabem que Olot ni el nom de població no mereixia i pel segon es dedueix que havent-hi un cementiri tan reduït li havia de correspondre una població petita.

Catalunya quedà independent per l'Assamblea de Quiersy en l'any 874. Catalunya es féu gran mercés al bon govern de sos comtes i de sos reis. El comerç, la indústria i les arts anaven ressorgint i la comarca d'Olot com moltes d'altres del Principat en tenen bona mostra. Els Monjos benedictins s'estengueren per les terres novament conquerides, portant arreu la civilització. Els comtes i els senyors els cediren els alous i dominis que ells transformaven ràpidament edificant-hi monestirs que eren centres de cultura moral i material. A Olot exerciren senyoriu dos Monestirs, el de Besalú i principalment el de Ripoll; el de Besalú en virtut de les donacions fetes a l'Abat Racimir pel rei Carles el Calb de França amb la reserva de la jurisdicció civil i criminal, i el de Ripoll en força d'una donació del comte Bernat II de Besalú al Monestir de Ripoll en l'any 1097.

En l'any 1111 el Comtat de Besalú s'incorporà al de Barcelona, llavors l'Abat de Ripoll continuava essent senyor d'Olot, més la jurisdicció civil i criminal passava als Comtes de Barcelona.

El feudalisme a Catalunya fou sempre mitigat i molt més ho era en els llocs on exerciren el senyoriu Monjos (malgrat diguin el contrari alguns historiadors) els quals a tot arreu deixaren mostres d'art, d'esperit i d'empenta mentre es dedicaven per complet al bé dels pobles que vivien i es desenrotllaven sota sa protecció. Per a Olot que en sigui mostra la concessió feta el 18 d'Agost de l'any 1206 donant lliure entrada i sortida d'objectes junt amb altres immunitats indispensables pel progrés de les arts.

En l'any 1285 el Rei de França Felip I *Atrevit* acompanyat de sos fills Felip el *Formós* i Carles de Valvis es posaren en marxa per a prendre possessió del regne aragonés davant d'un exèrcit de 200.000 homes, el més gran i formidable que havia passat els Pirineus. Més Ramon Folch defensà heroicament Girona i els grans marins Marquet i Mallol amb sols 11 galeres en destruiren 24 de l'armada francesa prop de Roses i en Roger de Llúria s'apoderà de 13 galeres prop de S. Feliu de Guíxols. En aquesta lluita,

Olot ajudà amb queviures i amb homes que es prestaren voluntàriament a defensar el nostre rei Pere II; el centre d'operacions d'aquesta comarca era Besalú.

El Rei Jaume II per la concessió que firmà a Lleida el 15 de Març de 1314 autoritzà i ordenà a petició de l'Abat de Ripoll que es celebrassin fires a Olot tots els anys per la diada de S. Lluc i 15 dies següents, a la vegada que manifestava donar protecció i guarda a tots els que hi anessin per a comprar o vendre.

El Rei Martí el 16 de Març de 1400 retornà als olotins el Consell i el Consolat, elegint aleshores tres persones per a cònsols i nou per a jurats, que reunits formaren en avant perfet consell al qual estaven sotmesos els negocis civils i criminals, administracions dels béns i fons. Amb la presa de dites jurisdiccions pels procuradors reials, l'Abat de Ripoll acabava amb l'ús i dret de les mateixes i els habitants d'Olot començaren a prestar obediència al Veger de Camprodon i altres oficials del Rei.

El mateix Rei el 25 d'Abril de 1404 establí la Pia Almoina a fi que es fes a Olot públicament almoina de pa cuit de forment als pobres i que fossin elegits dos prohoms de la població per a regir-la i administrar-la.

El 15 de maig de 1427 un fort terratrèmol enderrocà per complet la població el qual es repetí l'any següent i fou més desastrós encara per les moltes desgràcies personals que hi hagueren. El Rei Alfons IV de Catalunya i V d'Aragó va posar sota sa especial protecció els habitants d'Olot, concedint permís per a reedificar-la amb el mateix nom d'Olot i esglèsia de S. Esteve. Per haver sorgit un plet sorollós, ocasionà que la població es reedifiqués cap a la part de Ponent en terrenys que no eren propis de l'Abat de Ripoll. Al cap de cinc anys d'aquelles sotragades sísmiques la vila ja comptava amb 400 cases.

Trenta anys havien passat, durant els quals de bell nou anava sorgint Olot de les seves mateixes despulles, quan va trobar-se amb una època calamitosa, sofrint dos setges duríssims i lluitant després amb les rigors de la fam. Fou aquesta època la de les guerres del Regnat de Joan II i de les sublevacions dels Remences. Per l'important paper que representà Olot en aquesta època, mereix que hi parem un xic l'atenció i volgüem donar-li més detalls.

A Catalunya el Feudalisme no existí amb les horrors d'altres països; fou millor una abdicació de part de la llibertat individual, a canvi de la conservació de l'existència per medi del treball assegurat. No pot negar-se, amb tot, que dintre el sistema de la jurisdicció feudal hi visqueren generacions esclaves, com els *pagesos de remença* subjectes a les traves legals dites *mals usos* per ésser més favorables al senyor que al vassall, però també hi hagueren territoris lliures en virtut de les *cartes de població* donades a algunes poblacions que serviren per contrarrestar la preponderància feudal.

El nom *remença* prové del mot llatí *redemptio* o *redimentia* (rescat). Els mal usos de què es volien redimir els *Remences* eren els següents: 1) *Remença personal* per la qual el pagés estava lligat al predi que conreava amb un vincle tan estret que no li era lícit abandonar-lo sense consentiment del senyor. 2) *Intestia* consistia en la tercera part dels béns mobles del pagés intestat que percevia el senyor si sobrevivia un dels esposos i quedaven fills del matrimoni. 3) *Xorquia* i es tenia per tal a aquell que essent casat moria sense fills, tant si morís en acció lluitant pel seu senyor com si morís de mort natural, el senyor tenia el dret de la meitat dels béns mobles. 4) *Lugúcia* era el dret que tenia el senyor de quedar-se amb els béns dels adúlter. *Arcia* era el dret en virtut del qual el senyor podia exigir una part dels béns del vasall com a pena de la negligència d'aquest si es cremava el predi on residia. 6) La *firma de spoli forçada* era el dret que el senyor percevia del vassall quan l'autoritzava per hipotecar totes o part dels béns que ell pogués tenir en casar-se a seguretat del dot de la dona. 7) El dret que tenia el senyor de fer criar els seus fills per les esposes dels vassalls de remença. 8) El dret de *cuixa* que tenia el senyor de dormir amb la núvia en la primera nit que el pagés s'havia casat. Aquest deshonest abús no va estar mai en vigor a Catalunya com es pot clarament comprovar per documents de l'època. A més d'aquests mals usos esmentats els remences estaven obligats a una infinitat de serveis que si l'un era gravós l'altre encara ho era més per no dir intolerables. Aquestes foren les causes del malestar dels remences que tingué per epíleg una lluita sagnant i desesperada.

LES ARTS

FRANCESC VAYREDA

Francesc Vayreda moria en l'època arbitrària de la dictadura. Potser aquesta coincidència influí aleshores en que no fossin reconegudes com era de llei, les seves qualitats excepcionals d'home i d'artista.

De tot temps una de les manifestacions més accentuades de l'odi polític ha estat la creació del buit a les qualitats morals i àdhuc a l'obra material del polític d'enfront. I si aquesta manifestació és exacerbada com era aleshores, per la més gran injustícia, que fou la dictadura no cal dir com era absurd esperar que cedís ni enfront de la mort.

Francesc Vayreda no escapà doncs, a la silenciosa traïdoria. No foren reconegudes les seves valors ni la valor material de la seva obra artística arterament silenciada.

De l'exemplaritat de la seva ciutadania, tan allisonadora pel temps que vivim i tan reconeguda per tothom, no se n'ha dit encara ni un borrall. I la valor estricta del seu art, i principalment la seva valor més gran que consistia, com feia notar l'eminent crític d'art Joan Sacs en la lluita que sostingué per superar, allunyant-se'n, la tradició pictòrica del seu pare, encara espera el seu vulgaritzador.

D'aquesta manera Vayreda espera com esperen tants d'olotins il·lustres, la veu que el faci conèixer, el revaloritzi

i l'elevi al lloc que de dret li pertany en la memòria de la ciutat.

Per ell i per tants com ell, advoquem perquè s'eixugui aviat aquesta llacuna que creem tots plegats amb la mica d'oblit de cada dia.

INFORMACIO

Entre les nombroses exposicions celebrades darre-
rament a Barcelona cal esmentar la de dibuixos dels
senyors Francesc Busquets i Antoni Roca a la
Galeria SYRA, la de pintures d'En Aureli Biosca
a la Sala Badrinas, i la d'En J. Olivet Legares a les
Galeries Layetanes.

Durant la segona quinzena del corrent mes de
febrer, han estat obertes a La Pinacoteca, la exposi-
ció de pintures del nostre amic Iu Pascual, la de
dibuixos d'En Cardunet a la Sala Catòlnia i la de
V. Garcia Simon a la Sala Barcino.

Sabem, finalment, que el nostre amic Vicens Solé
Jorba, està preparant una exposició a la Sala Parés.

L E S L L E T R E S

E S T A N C E S

XXV

Felicitat, no en tens prou de seure a ma taula,
d'acompanyar mes vies, de compartir mon jaç,
que encara sotges si em pendries ma paraula?
Digues-me, què en faràs?

XXVI

Animula vagula blandula

Anima meva, errívola pels camins de mon sí:
no facis com el pelegrí
que fou temptat per la rosella tosca,
orgull del senderó mesquí;
mes tot seguit l'averkonyí
aquell flam viu damunt sa roba fosca,
i l'abandona al vent, a esvair-se i morir.

Anima mia blana, cenyida de ventura
com d'una greu túnica bura:
no importa el caminar, tant com el do
amb què el camí ton pas detura:
estel que en un tombant fulgura,
ploma d'àguila, cant o tendra flor;
o el dol, que alleuja ta feixuga vestidura.

XXVII

Vora el torrent que fuig hi fruiten llimoners.
El pom jovençaneja i riu i cau lassat
i l'aigua, arran, fa com un jaç que el gombolès:
al peu de cada soca hi ha un caramull daurat.

Passa torrent, germà lluent del marge bru:
ta fúria no s'haurà amorosit en va
si un fruit, dels que acollies de pas s'avia amb tu
i l'és monjoia quan llisquis lent pel pla.

Val més la teva imatge que no mil pensaments.
L'amor s'aboca al freu del temps escoladís.
Què hi fa si el temps ens tempta forces, fe, jura-
[ments?

Un bla renou ens canta, i l'hora és molt felix.

CARLES RIBA

I N F O R M A C I O

Entre els llibres publicats darrerament, figuren els volums X, i XI. de les obres completes de Joaán Maragall que comprenen respectivament els articles aplegats sota el títol de «El derecho de hablar, amb pròleg de Gaziell i la traducció de Novalis: Enric d'Ofteerdingen.

També cal esmentar la segona edició dels Diàlegs de Plato, traduïts pel malaguanyat Joan Creixells de la Fundació Bernat (Metge) el llibre de les Maravelles de R. Llull de nostres clàssics i varis volums de la Biblioteca Popular Barcino.

Les noves tendències líriques: Carles Riba

Bo i dolguent-nos el no poder-lo publicar sencer, inserim un dels paragrafs més interessants de l'article que amb el títol que encapsala aquestes ratlles, publicà Jaume Bofill i Ferro en el número del desembre passat de la Revista de Catalunya. En ell, ultra fer un detingut estudi dels períodes que han precedit a l'actual maduresa de les nostres lletres, fà, amb delicat encert, una assenyada crítica de l'obra poètica de Carles Riba del que hem reproduït, en la pàgina anterior, algunes composicions.

Una poesia neta, transparent, delicadament fabricada. Mai no havia arribat el català a una tan inconsútil destil·lació. L'idioma de Carles Riba, allunyat de tot barroquisme, de tot afeixugament, revela aquella preocupació de l'elegància en el dir tan característic de l'humanisme del Renaixement, per bé que Riba tendeix, amb molt bon sentit, a un tipus d'elegància afinat, conformat, pels corrents estètics moderns. Una poesia com dita a mitja veu, meditativa, melangiosa, amb una austera melangia rota intel·lectual que en certs llocs fa pensar en una «Melancholia» de Dürer estilitzada per a una imaginació llatina, i en altres, en la tristesa noble de certs romàntics anglesos. Una tristesa metafísica, escatològica, la tristesa de qui malda per a comprendre, per a aclarir, les essències, les causes, les finals destinacions. Les belles coses del món que hi són suggerides, hi acuden trèmules, vergonyoses de no poder-se definir, de no poder revelar l'essència llur; i, no obstant, hi respirem de tal manera la imminència que s'esdevingui el miracle, que ens en sentim profundament obsessionats. Altrament, la poesia de Riba porta amb si (tan és el botí de

substància espiritual que la música del vers aconseguix arrossegar, ànima en fora una atmosfera tota interior, tota subjectiva, que dirieu que no és encara un fet extern que roda pel traüt del món, sinó alguna cosa que s'està elaborant encara en les pregoneses de l'esperit i que en conserva, per tant, tota la qualitat misteriosa. Són paraules d'una tal intimitat que semblen no haver sigut mai escrites, sinó solament pensades. Les visions del món hi van passant, sobre un fons d'una grisor opaca, entre filagarses de tenebra, en una llum com de punta de dia, amb un joíós glatir per la plena claror indefectible que fa més viu el seu esplendor en potència, talment com a l'alba les coses insinuen en l'aire de cendra les formes i els colors amb una joia inenarrable. I en les hores de recolliment us lliureu a aquella poesia (en tanta de manera encerta el tó adient amb el silenci interior), no com si us apleguéssiu a una cosa aliena, sinó més aviat com si de sobte s'enriquís estranyament la vostra vida interior, com si fossin les vostres pròpies meditacions que s'anessin estructurant en perfectes arquitectures i fessin una música meravellosa.

JAUME BOFILL I FERRO.

ESCOLA INTEL-LECTUALISTA

PROJECTE DE FUNDACIÓ DE LA «ACADEMIA DE CATALUNYA»

1. El Govern de Catalunya procediria urgentíssimament a la constitució de l'Acadèmia de Catalunya.

2. El nucli fonamental seria integrat per deu literats. En fundar l'Acadèmia, seria nomenat Pompeu Fabra president per dre: propi. A la mort de cada president, seria escullit per substituir-lo l'acadèmic de més edat.

3. Cada any, els acadèmics cridarien al sí de l'Acadèmia deu acadèmics més. L'Acadèmia completa constaria de cinquanta acadèmics. Això vol dir que el període de gestació i constitució duraria cinc anys. Les vacants només podrien ésser produïdes per defunció dels acadèmics efectius i llurs places serien cobertes pels acadèmics aspirants, elegits pels acadèmics efectius.

4. Cada any, el dia primer de gener, l'Acadèmia de Catalunya celebraria sessió extraordinària i pública en la qual serien rebuts els acadèmics entrants. L'Acadèmia celebraria sessió ordinària i privada el darrer diumenge de cada mes.

5. Els acadèmics rebrien un estipendi oficial de 500 pessetes mensuals. Per tant, la fundació de l'Acadèmia només costaria al Govern de Catalunya 5.000 pessetes mensuals. El finançament de l'Acadèmia seria assegurat per la Generalitat de Catalunya (2.500 pessetes mensuals) i per l'Ajuntament de Barcelona (2.500 pessetes mensuals). El càrrec de president de l'Acadèmia de Catalunya seria purament honorífic i representatiu, sense cap augment en la consignació.

6. Al cap de cinc anys, l'Acadèmia de Catalunya, totalment constituïda, constaria de cinc seccions, de deu acadèmics cada una. Totes les entitats culturals catalanes serien afiliades i dependrien directament de l'alta tutela oficial de l'Acadèmia de Catalunya.

7. Els acadèmics es comprometrien a fer sempre una política d'atracció dels intel·lectuals de Catalunya a la falda de l'Acadèmia. Aquesta política tindria per objecte combatre el popularisme ambient i fer triomfar, a tot arreu i a totes hores, el tò d'academisme intel·lectualista que interessa a la futura literatura oficial de Catalunya.

Barcelona, 1931

(Del «SISTEMA»)

8. Quan l'Acadèmia estés normalment constituïda, els meus Rítmes, el meu Sistema i la meua Escola intel·lectualista serien situats noblement sota l'empar i la salvaguardia de la seva suprema autoritat espiritual i estatal.

9. La màxima tasca confiada als acadèmics seria la d'organitzar la protecció moral i material dels escriptors catalans actuals i futurs. Mecenatges, beques, subvencions, premis, etc. serien fomentats, captats, concedits i propagats pels homes de l'Acadèmia de Catalunya. Tot autor jove que necessités protecció, fos de la mena que fos, deuria adreçar-se a l'obra d'atracció benefactora de l'Acadèmia de Catalunya.

10. L'editorialisme català, avui virtualment inexistent, seria organitzat amb el màxim esforç per l'Acadèmia de Catalunya. A tal objecte, caldria fundar la «Secció d'edicions d'estat.» Tot intel·lectual català passaria automàticament a ésser un dependent de l'Acadèmia, fomentant així la burocràcia d'estat que he predicat sempre sistemàticament. La cultura catalana només serà normal i invencible el dia que tingui organitzada perfectament una vasta burocràcia intel·lectual d'estat.

11. La força econòmica de la futura Acadèmia de Catalunya caldrà que sigui assegurada pels donatius i les deixes, en diners i en immobles dels catalans rics. Per aconseguir-ho, el nucli fonamental d'acadèmics deurà organitzar immediatament la política d'atracció dels nostres plutòcrates entorn de l'Acadèmia, en una tasca tenaç d'apostolat protector, fent-los comprendre que l'honor més gran per als catalans rics és la protecció directa, lleial i declarada de l'intel·lectualisme de Catalunya. Serà fundada una galeria de protectors benemerits, la qual retrà els màxims honors als generosos donants.

12. L'Acadèmia només reconeixeria tres autoritats màximes: la del President de l'Acadèmia, la del President de la Generalitat de Catalunya i la de l'Alcalde de Barcelona, el primer com a representant efectiu i els altres dos com a representants honoraris.

A. ESCLASANS

LA POLITICA

DOS FETS: Mai havem estat partidaris de les lleis d'excepció. Recaiguin a qui recaiguin a la dreta o a l'esquerra, sempre les havem considerades una mesura equivocada de govern. Creiem que en un Estat vanament liberal i democràtic, per tal de fer possible la convivència de tots els organismes que depenen d'ell, n'hi ha prou en ajustar-los a les lleis normals del país, sempre que aquestes lleis, està clar, dimanin d'un concepte equitatiu del dret i de la justícia.

Per tant, encara que una mica retrassats, declarem la nostra disconformitat contra el decret de dissolució de la Companyia de Jesús, acord que atempta, així ho creiem nosaltres, contra el dret més elemental que tenen tots els individus d'aplegar-se per una determinada finalitat.

En conseqüència, també, protestem de la deportació a Bata d'un centenar d'homes; la culpabilitat dels quals no volem ni pretenim discutir, però si que hauriem preferit veure jutjats per uns procediments més en consonància amb els articles de la llei instituïda.

Arrivar al grau de perfeccionament i ponderació en qui és trova avui la Justícia ens ha costat prou esforços, perquè poguem escamotejar-la o prescindir-ne amb tanta facilitat. R.P.

EL DARRER MOVIMENT SEDICIÓS. Aparegut el nostre número anterior arràn dels fets de

l'Alt Llobregat i de Fígols, no ens fou possible, degut a la manca d'espai i de temps, dedicar-hi una sola ratlla, Avui en teclejar l'original d'aquesta secció, ens trobem amb la repetició d'aquells fets lamentables i ja no cal dir que, en ocupar-nos-en, es per a reprovar-los en absolut i aixó, no sols perquè s'ha comprovat d'una manera clara que tot el moviment respón a la iniciativa de quatre agitadors professionals, sino també perquè seria no éssent inflexible contra aquests agitadors la manera com socavariem més rapidament el prestigi de la República i donariem gust a més d'un individu d'un sector de la extrema dreta.

Sortosament, mercés a les acertades disposicions preses per les autoritats i al seny manifestat per gran nombre de treballadors conscients no disposats a suportar per més temps la tirania dels cap-davanters del moviment; aquest, no sols va fracassar, sino que ha palesat no hi havien en ells, no ja valentia i dignitat, sino, cosa poc freqüent entre meridionals, ni el més elemental sentit del ridícol. No sabriem pas posar punt a n'aquestes ratlles, sense doldre'ns que l'esperit de comprensió no hagi estat a la ciutat nostra tot l'unànim que era de desitjar; de tota manera, creiem que el resultat d'aquesta segona temptativa serà suficient per que reflexionin els que s'havien deixat arrossegar per ella i faran els impossibles perquè no arrelhi de bell nou. R. V.

REMARQUEM

L'explosió d'una bomba a una de les finestres de la Casa de la Ciutat de Barcelona, com una prova més de caire sediciós dels fets comentats damunt.

La claredat i la precisió amb que Jaume Carner ha respost a més d'una insídia vinguda d'un camp per nosaltres massa conegut.

La possibilitat que les actuals Corts sien dissoltes per Azaña, després d'haver-se votat les lleis complementàries. La caça del sanglar s'imposa.

La prova evident de com la Lliga viu més a la lluna que mai, altrament no s'explica l'article que, a proposit de les actuals Corts, publicava a la primera pàgina de «La Veu» del dia 19 del corrent.

La nova aparició, en aquest mateix número de «La Veu», del Josep Pla literat, que no és precisament ni de bon tros el Josep Pla polític.

TORNAVEUS

EL CENTENARI DE GOETHE.--Per a celebrar degudament el centenari de la mort de Goethe, que s'escau el proper mes de març, s'han constituït varis Comitès Locals a Barcelona, Lleida i Girona, així com el Comité Local de la nostra Ciutat, integrat per: President: Joan de Garganta. Vocals: lu Pascual, Miquel de Garganta, Ramon Galíu i Josep Munteis. Secretari: J. M. Mir Mas de Xexàs. El Comité de Girona està integrat pel jurat del Concurs Literari que transcrivim a continuació.

«CONCURS LITERARI» El Comité Local de Girona, per tal d'obtenir un estudi sobre Goethe, convoca un Concurs literari d'acord amb el següent cartell.

Es convoca un Concurs per a premiar amb 250 pessetes la millor visió literària de Goethe, mitjançant les següents bases:

1. La composició s'imprimirà i obrirà el cuadern-fascicle de col·laboracions amb què Girona honora l'excels poeta alemany.

2. La dita composició contindrà unes 45 quartilles com a màxim, escrites a màquina i en llengua catalana.

3. Els treballs s'enviaran sense plica ni signatura a nom del secretari del Jurat. Plaça de l'Oli, 7, pral. Girona, per tot el dia 10 de març vinent.

4. Quan aparegui el veredicta l'autor premiat haurà de trametre els justificants que acreditin ésser pròpia la seva composició.

5. Oportunament s'anunciarà el dia i lloc on es farà efectiu el premi.

6. Els autors responen de l'originalitat dels seus treballs.

7. El Jurat queda constituït de la següent manera.

President, Claudi Ametlla, governador civil; vice-president, Antoni Espona; Vocals: Carles Rahola, Josep Maria Dalmau, Joaquim Pla, Joaquim Colomer, Miquel Santaló, Pelai Negre, Joaquim de Camps, Francesc Civil, Enric I. Jordà, secretari: Lluís Batlle Prats. - Girona, 29-1-32.»

GASETA LOCAL

Dimecres passat en el Saló de Sessions de l'Ajuntament, tingué lloc la conferència que sobre la Història del Cinema va donar En Jeroni Moragues, el conegut crític amateur.

Feu la presentació de l'orador el nostre company Raymond Vayreda en nom de la Sala Vayreda i Sessions «Oreig» de Cinema Selecte, organitzadors de l'acte.

Seguidament amb paraula fàcil explicà el conferenciant el procés de l'expediment del Cinema des del seu començament fins als nostres dies.

Feu comparació de les diferents tècniques o escoles nacionals, acompanyant-ho amb anècdotes que feren mes interessant l'agradosa i documentada dissertació del Sr. Moragues. En acabar fou aplaudit entusiàsticament i cordial, pels aimants del cinema, que sortiren molt complaguts.

Del nostre col·laborador Senyor En A. Esclans, hem rebut el Projecte d'Acadèmia que transcrivim a la pàgina 9 i que per glòria de les nostres lletres, voldríem veure dut a la pràctica ben aviat.

Dissabte vinent dia 27, tindrà lloc al Casal Catalò, una interessant conferència, a càrrec del digne Alcalde de la nostra Ciutat i Diputat a la Generalitat, En Joan de Garganta i Fàbrega, sobre el tema, «L'evolució política a Catalunya».

Associació de Música: Olot. - El passat dimecres dia 17 del corrent, va tenir lloc al Teatre Principal el segon concert del curs actual. Va anar a càrrec del pianista Joan Gibert i Camins, el qual va interpretar maravellosament varies composicions clàssiques i de compositors catalans moderns amb uns oportuns comentaris del poeta Angel Pons i Guitart.

El proper dia 23, tindrà lloc al Teatre Principal la segona Sessió de Cinema Selecte d'acord amb el següent programa: Asia, documental, viatge de Damasc a Xina. El tràgic amor de Monna Lisa, retrospectiva de l'any 1909. El modern Sherloc-Holmes, còmica de Buster Keaton i dos films instructiu i documentals els noms dels quals s'anunciarà oportunament.

Es recomana als senyors adherits que's serveixin recollir, el més aviat possible, les localitats a casa M. Andorrà de 6 a 8 del vespre.

D'acord amb el que insinuarem en el nostre número anterior, el dia 1 del corrent va irau a guanyar-se a la Exposició del Foment de Turisme de Catalunya, el «Stand» que hi ha instal·lat la «Atracció de Forasters» de la nostra ciutat.

Tenim referències de que es tracta d'una bona exhibició i que el nostre «Stand» amb tot i la rapidesa amb que fou instal·lat, fa un bon paper en el conjunt de l'exposició; per la qual cosa, ens plau felicitar al seu autor: el nostre amic Josep Pujol.

NOVES ADQUISICIONS DE LA BIBLIOTECA POPULAR: Aiguader: Amb Catalunya i per Catalunya.

Alighieri: (Dante) La Divina Comèdia.

Amades: La sardana.

Anasagasti: Hundimientos.

Aragó: (Ivon L'Escop). La llengua catalana.

Ballvé: Las maravillas de los animales.

Bethleem: Romans a lui et romans a poscrire.

Beyer: Literatura Noruega.

Bíblia: La Sagrada Bíblia. (Fundació Bíblica Catalana).

Boor: Literatura sueca (Colección Labor).

Capdevila: Les cent millors poesies líriques de la llengua catalana. (C. P. Barcino).

Cebrià, Sant: Epistolari Vol. II (Els nostres clàssics).

Cambrà: La alegría, el dolor y la gracia.

Consolat de mar Vol. II (Fundació Bernat Metge).

Contreras (Marqués de Lozoya) Historia del arte hispánico.

Costezo: Cajal.

Cossio: De su jornada.

Curial e Guelfa: Vol. II (Els nostres clàssics).

Champy: El cuerpo humano (Colección Labor).

Charpentier: Los microbios » »

Dexeus: Nocions de Matemologia.

Driesch: Metafísica (Colección Labor).

Erenberg: Citroën 10 HP.

Eschmann: El Estado fascista en Italia (Colección Labor).

Exposición de Arte prehistórico español.

Folch i Torres: Les pintures murals romàniques de Santa Maria de Tahull.

Ford: Cosas de España Vol. II.

Ford: Progreso.

Gabarro: Com cal auxiliar un ferit Vol. II.

Galindo: Geografía de México. (Colección Labor).

Gallardo: La farga catalana.

García Lorca: Poema del cante jondo.

Gassiot: Los juicios de revisión de la renta en los contratos de arrendamiento de finca rústica (donatiu del autor).

Giner: Estudios sobre las artes industriales.

González: Toledo y las Sinagogas de Toledo.

Guía Michelin España-Portugal.

Guimerà: Terra baixa.

Iseu: Discursos. Vol. II (Fundació Bernat Metge)

Junker: Por la cuenca del Nilo.

Krebs: Geografía humana.

Kuhn: Geografía de Argentina.

La Bruyere: Els caracters o els costums d'aquest segle.

Lachman: Música de Oriente (Colección Labor).

Lamperez: Historia de Arquitectura española en la Edad Media.

Lesgaft: Geografía de la Rusia Soviética.

Lievers: Geografía de Bolivia y Perú.

Lievers: Geografía de Ecuador, Colombia y Venezuela.

Lozano: Los vertebrados terrestres.

Llorens: Mondèlegs per a infants.

L'ull: Llibre de meravelles (Els nostres clàssics).

Madariaga: La reeducación profesional.

Maeterlinck: El pájaro azul.

Maetzu: Don Quijote, Don Juan y la Celestina.

Mansilla: Indios de la Pampa.

Martí Albanell: Notes històriques de la Parròquia de la Costa del Montseny.

Masclans: Com s'educa un infant en la llar.

Masriera: Diccionario de diccionarios.

Mauri: L'amatori di oggetti d'arte e di curiosità.

(Acabarà)

PETITS ANUNCIS CLASSIFICATS

Joan Fajula

DENTISTA

Serra Gínesta, 1

Josep Pujol

PINTURA DECORATIVA

Sant Rafel, 11

Garatgé Noguer

REPARACIONS ELECTRO-MECÁNIQUES

Plaça Clzrà, 10 - tel. 127

Miquel Andorrà

SASTRE

Plaça de la República, 15

Ramón Moret

METGE

Sant Tomàs, 7

Joaquim Benet

CAMISERIA - MERCERIA - NOVETATS

Major, 11

Palau de les Mitges: Per bones, barates
imés ben assortida
no hi ha cap més casa.--Variació en puntes i brodats.
Bellaire, núm. 6. OLOT

Josep Sibidí

FERRETERIA

Major, 18

Joan Aubert

ARQUITECTE

Fontanella, 16

Josep Teixidor Surroca

Manuel Teixidor i Comes

ADVOCATS

OLOT - Bellaire, 4

BARCELONA - Rambla Catalunya, 79, 2., 1.^a

Telèfon 73307

RELLOTGERIA I JOIERIA DE
H. PUIGFERRER

PLAÇA MORA, 1.

OLOT.

Per anuncis en aquesta secció dirigir-se a la
Impremta d'aquest setmanari: Clivillers, 23

OREIG

PUBLICACIÓ D'ARTS, LITERATURA I POLÍTICA

Correspondència: Carrer de Vayreda, núm. 4.--OLOT

El Sr., que viu a

..... carrer..... núm.

Se suscriu a OREIG pel preu fixat de 0'75 pessetes, per trimestre.

..... de de 1932.

Signatura.

DE VENDA: -- Kiosc de Nicanor Marull; Centre de Suscripcions, d'Eudalt Arqués, i en la Llibreria Sala.

Anónima de Transportes, S. A.

TELEFON 48 - OLOT

Transports en General

Concessionària del D. C. de petita velocitat de la companyia dels F. C. del NORT, amb facturació directa a totes les estacions, d'Espanya.

SERVEI DE DOMICILI A DOMICILI entre Olot i Barcelona de petita velocitat combinat amb l'Agència ARDERIU Y PAYEROLS Rec, 15, Telèfon 19146.

SERVEI DE RECADER diari d'OLOT a BARCELONA i viceversa combinat amb l'Agència de JOAN ARIAS. Passeig del Born, 13 Telèfon 13354.

Hispano - Olivetti

**La màquina fabricada a
Barcelona**

Proveu-la i la compreu

Preus especials per Col·legis i Acadèmies

Via Layetana, 37

Telèfon, 10265